

SZERDA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vis- Előfizetések és hirdetések a
 száadására nem állalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

Csak egy virágszálát . . .

Ugy láttam először, hideg, csillogó, fehér glóriával a fején!

Istenem, de régen volt — tanulni mentem hozzá, mint kezdő pap, hogy legalább kontár mester embere lehessenek az ő papi művészetének — s most megint oly fehéren látom viszont, mintha a lelke, az a tiszta fehér lelke ragyogna át, aki szenvedett gyöngye testén.

Késő őszi időben, borongós délután jutottam a parochiára. Metsző hideg szél kerekedett s apró, hegyes tűkben kezdett szitálni a hó. Új lakásom, kis festett butoru szobám ablakából néztem a falut, ahol pappá kell formálódnom s tanácstalanul kérdeztem magamat, hogyan fogjak hozzá.

A szűk templomsikátorban hirtelen egy kis csengő sirt fel; pár fázó nagykendős asszony letérdelt, pár meleg kucsma lekerült az emberek fejéről s mellére hajtott fejjel, keblén a betegek szent utrahalójával, hajdon fővel ment Grócz Béla. Gyér fehér haja csapzott a szélben s szelíd, alázatos feje körül csillogó, fehér, hideg glóriát vont a hó.

Töprengésemre ez volt a Grócz Béla első felelete:

— *Nincs hideg, nincs vihar, nincs egészség féltése ott, ahol papi hivatalról, szenvedő, vigaszt váró lélekről van szó.*

Este aztán láttam újra.

Az ő felejthetetlen jóságával szólított öccsének s viszont az ő címe Béla bácsi volt. Lassan át terelődött a beszéd a betegre s ő magyarázta annak szegénységét, szenvedését, béketüresét úgy, hogy szinte vágyva-vágyott az ember tenni valamit, tenni mindent a betegért s mikor meg tudtam, hogy naponkint látogatja, naponkint segít, elhagyatottságában maga ápolgatja azt a szegény előregedett beteg béres embert s kértem, legalább azt bizza reánk káplánokra — elpirult arccal mondta — az én hiveim az én kötelességem, majd jut maguknak is, ha sok lesz a munka.

Ekkor láttam másodszer glóriával a némán átütő meleg szeretet ragyogásában.

Istenem! egy emberöltője már ennek. De sokat tanulhattunk volna tőle, de keveset tudtunk jól megtanulni!

Nagyon kevés pap van az egyházmegyében, aki káplánja ne lett volna s az az igaz könnyesepp, mit koporsójára ejtünk, csak félig szól neki, az égetőbb fele mi lelkünkre hullik, volt káplánjai és paptársai lelkére, hogy csak gyarló utánzóit tudtunk lenni a mi tiszta lelkü papi mesterünknek.

Nem tudok tovább irni — kötet lehetne, de csak egy virágszálát birunk nyujtani.

Ma mindnyájan temetünk — mindnyájunknak halottja a jóságos tiszta pap — kedves, drága Béla bácsi.

P—y.

A megyéspüspök körlevele Grócz Béla haláláról.

Gróf Széchényi Miklós püspök tegnap kibocsátott körlevelében következő meleg szavakban bucsuztatja az egyházmegye nagy halottját:

Sokkal elevenebb még, hogysem méltó szavakba önthetnők a fájdalmat, amely megszállja szívünket arra a gondolatra, hogy akit a többfelé igénybevett és soknemű gondtal terhelt főpásztori kormányzás részesévé tettünk, akit mindnyájunk osztatlan szeretete környezett *Grócz Béla* apostoli protonotárius nagyváradai lat. szert. székesegyházi nagyprépost, püspöki általános helynök és ügyhallgató, számos társaság és egyet tagja, aranymiséis áldozópap áldásos életének a 76-ik, áldozópapságának az 53-ik évében f. hó 8-án a betegek szentségeinek fölvétele után jobblétre szenderült.

Lehunytja jóságos szemét, szózatok ajkai elnémultak, némesen érző szive szegszünt dobogni és bár kihült keze nem oszthatja többé bőséges adományait: jótéteményeit halála után is sokan fogják még érezni.

Nem volt szegény, aki alamizsna, nem volt szenvedő, aki vigasztalás nélkül távozott volna tőle; nem volt egyházi vagy iskolai, emberbaráti vagy közművelődési szükséglet, amely nála megértésre és hatalmas segítőre nem talált volna; alig van az egyházmegyében intézmény, amelyet az ő kifoghatatlan áldozatkészsége nem támogatott volna. Jóbval mondhatta: *megszabadítottam a kiáltó szegényt és az árvát, kinek nem volt segítője . . . Szeme voltam a vaknak és lába a sántának. Anyjok voltam a szegényeknek . . .*

Amikor negyedféltizeden át apostoli buzgalommal teljesített és eredményeiben áldásos lelkipásztori működés után a kano-

noki széket elfoglalta: hivi szeretetével együtt magával hozta mindvégig hiven megőrizte a jó lelkipásztor nemes egyszerűségét, alázatos lelkületét, istenfélő jámborságát, törhetetlen kötelességérzetét, az egyház és a haza szent ügyeiért való lelkesedését; és élte végéig nem sajnált áldozatot, nem ismert fáradságot, amikor a lelkek üdvéről és a haza javáról volt szó.

Békével viselt fájdalmas betegség után a szentségekkel gyakrabban megerősítve az Ur akkor szólította magához örök nyugalomra, amikor megfoghatkozott testi erejével Neki már nem szolgálhatott.

Ismerte őt jól az egész egyházmegye, emléket ő maga véste legjobban a szivekbe, a nagy veszteség felelő való közös bánatunk enyhítésére és egyszersmind az ő lelkiüdvére fog szolgálni, ha róla ájtatos imáinkban és szent mise-áldozatainkban kegyelettel megemlekezünk.

Testvéri szeretettel mondjuk el érte a három szentmisét.

A nagyprépost a ravatalon.

A nagyprépost székházának kapui felett gyászdrapériák jelzik a mély gyászt, mely reá borult. Mindenütt kisirt szemek s akik ellátogatnak a ravatalhoz, azok se tagadhatnak meg egy könnyet a nagy emberbarát ravatalánál. Égő gyertyák között ravatalán nyugszik az ehunyt nagyprépost egyházi díszben, összekulcsolt kezei között nyiló virággal. Jóságos arca alig változott, ugyanaz a szelidség honol az arcán, mintha aludnék, csak a halál mélységes komolysága szokatlan az arcán. A fekete gyászleppellel bevont teremben örökzöld növények enyhítik a hely komolyságát. A látogatók egymásután jönnek, hogy utolsó Istenhozzád-ot mondjanak az elhunytak s imát rebegjenek érte.

A délelőtt folyamán *Fetser Antal* győri püspök is eljött a ravatalhoz, letérdelt az imaszámolyra s hosszasán imádkozott az elhunytért. Megható jelenet volt, mikor megérkezett a ravatalhoz az elhunyt unokaöccse: ifj. *Grócz Béla* honvédfőhadnagy. A harctérről jött, s megérkezése után egyenesen a ravatalhoz ment s zokogva borult a hön szeretett halottra. Nemsokára érkezett a ravatalhoz *Gróf Ferenc* pápai főpap, debreczeni kisprépost, aki nagy megilletődéssel járult a káptalan fejének ravatalához s imádkozott lelkiüdvéért.

A részvét.

Gróf Széchényi Miklós v. b. t. tanácsos, megyéspüspök Szombathelyt vette a gyász-hirt s innen a következő részvétáviratot intézte dr. *Bundala Mihály* pápai főpap, püspöki helynökhöz, mint a káptalan rangidősebb kanonokjához:

— Fogadja a főtisztelendő káptalan őszinte részvétemet a nagy ére-nyekben és jótételekben egyaránt gazdag buzgó, általam nagyon tisztelt nagy-prépost halála felett.

Gróf Széchényi Miklós.

Siket Traján posta-és távirat főigazgató a következő táviratot intézte a székeskáptalanhoz:

— Mély megilletődéssel vettem Grócz Béla nagyprépost ur elhunytáról szóló le-sújtó hírt. Fogadja a nagyságos és főtisztelendő káptalan a szentéletű papnak és nagy emberbarátnak az Urban történet elszendere-dése alkalmából úgy a magam, mint a ve-zetésem alatt álló postai igazgatóság személy-zete nevében őszinte szívből jövő igaz rész-vétünket,

Siket

m. kir. posta- táv. főigazgató.

Dr Radu Demeter gör. kath. megyés püspök és a gör. kath. káptalan képvisel-tében Sztán Flórián kanonok tegnap délelőtt felkereste a székeskáptalant s úgy a me-gyéspüspök, mint a káptalan mélyen érzett részvétét fejezte ki.

*

Fetser Antal győri megyés püspök teg-nap a hajnali vonattal érkezett.

A gyászhir vételekor azonnal utnak in-dult, hogy részt vegyen az általa oly nagyon becsült és szeretett nagyprépost teme-tésén.

Tegnap délután érkezett meg a teme-tésre Gróh Ferenc pápai főpap, debreceni kispapé.

A temetés.

A temetés ma délelőtt háromnegyed 9 órakor lesz a káptalansori gyászháznál. A temetést gróf Széchényi Miklós megyéspüs-pök végzi.

A temetés után a halott nagyprépostot a székesegyházba kíséri a gyászmenet, ahol az ünnepélyes gyászmisét Fetser Antal győri megyéspüspök mondja a ravatal előtt s a kikísérést a váradolási temetőbe ugyancsak Fetser Antal megyéspüspök végzi.

*

A temetésen a Kath. Kör és a Kath. Népszövetség tagjai testületileg vesznek részt.

A Kath. Növédő-Egyesület kegyelete.

A Kath. Növédő Egyesület tegnap látog-att rendkívüli közgyűlés keretében róttá le kegyeletét a megboldogult nagyprépost iránt.

Eleméry Ferencné az igaz meghatottság hangján nyitotta meg a gyűlést a következő beszéddel:

Grócz Béla nagyprépost ur tegnap fél 12 órakor meghalt. Ma nemcsak a hagyomán-nyos tisztelet érzelmeivel gondolunk Arra, Akit a halál elragadott, hanem mélyszé-nyes fájdalom és végtelen nagy hálaérzés járja át mindnyájunk szívét, amidőn nagy halottunk-ról megemlékezünk.

Aki csak egyszer lépte át küszöbét, hogy tanácsát vagy segítségét kérje, — egyszerű keresetlen szavait hallotta — azzal a felejt-hetetlen meggyőződéssel távozott, hogy egy páratlan jószívű, ritka nemes emberbaráttal beszélt. Jóságos szavait tettek követték, me-lyek a mély krisztusi szeretettől áthatva, sok keserves könnyeket száritottak. Hibáján ki-vül bajba került ember különösen számitha-tott segítségére és amilyen mértékben saját

személyétől mindent képes volt megvonni, oly bőszé-ny támogatásban részesítette a szü-kölködőt.

Kedvenc eszméje volt az intelligens ke-resztény hölgyek érdeklődésének és tömörü-lésének megvalósítása, kik nem a divat ked-véért, hanem igazi odaadással és szeretettel karolják fel a szegény bajba került emberek ügyeit, mindig oly irányban, melyet a komoly idők szükségessé tesznek. Ennélfogva örömmel üdvözölte a nagyváradi Kath. Növédő egyesület létesítését, amely Grócz Béla nagy-prépost halálában nemesszívű jóttevőjét, er-kölcsei és anyagi támogatóját gyászolja.

Emlékét hálás kegyelettel mindig meg-fogjuk őrizni.

Az elnöki megnyitó után Szilágyi Dózsa a következő előterjesztéseket tette, hogy az egyesület a nagy halott iránt a kegyeletét lerója.

Mélyen Tisztelt közgyűlés!

A nagyprépost ur, az egyesületünk disz-elnöke és jótévője elhagyta a siralom völgyét, ahol nemes szívével egész életén át köny-nyeket törött le. Élve, halva az egyszerűség és a lélek szelid derűje ragyogta körül. Nem tudunk felemelőbbet elgondolni, mint az egy-szerű szobáját s benne az ősz, de mindig örök ifju egyéniségét, amely egy megtörhe-tetlen lélek melegével és erejével tudott biz-tatni, bátorítani, lelkesíteni és kiapadhatatlanul segíteni. — Egész életén keresztül mindig a lényegre, az igazságot kereste és hirdette s ezt becsülte az emberben is. Szív-jóságát érezte a legnyomorultabb koldus is s bár az egyházi kitérítés sok külső ékessé-ge adott neki, az sohase kápráztatta el: előtte mindig csak egy volt nagy: a lélek, a jellem. Az anyagi javakban bővelkedett; mint nagyprépost elsőrangú javadalmas volt, de sohase érezte magát többnek, mint ezen ja-vadalom sáfárának, akire az Isten előtt a be-számolás terhe sulyosodik. Lelke megőrizte a szent szabadságát; se a méltóság, se a vagyon nem nehezedett a magasba törő szár-nyaira, minden tiszteletre, halára méltatlan-ságának épületes, keresetlen megnyilvánulása volt a válasza. Ugy néztünk rá mint az égő csipkebokorra; lelkéből mindig az Isten be-szélt, hisz az Isten boldog rabja volt. Azt hordozta lelkében, ami oly kedvenc bucsu-szava szokott lenni látogatóihoz: „Áldás! Békesség.“ Valóban szent békesség lakott szívében s ez az áldás sugarait szórtá min-denütt, ahol csak működött. Minden szónál, papirnál jobban őrzik emlékét azok, akik apostoli lángjainál meggyulladtak, lángoltak. Megjelenése, tartalmas, olvasottságról és el-mélyedéssről tanuskodó előadása, közvetlen, szelid humorral átszótt társalgása mindig élő példa marad.

A Kath. Növédő Egyesület rohamos fej-lődését neki köszönheti. Ősz hajfűrtjei vol-tak, élete nagyon visszavonultnak látszott, de megértette és megérezte a szociális kor lük-tetését s azért szeretettel üdvözölte a növédő egyesületet már születésekor. Nem vonta meg senkitől az atyai jóságát, de odaadó lélekkel fordult a nép egyszerű gyermekéhez s azért a Kath. Növédő Egyesület intézményét, a mely az egyszerű leányokat vette pártfogá-sába, támogatásával tüntette ki.

Amíg egészsége engedte, megjelent az oltárnál, hogy a lelke mélyéből fakadó, bib-liai egyszerűségű szavaival buzdítsa a höl-gyeket a legszebb isteni tiszteletre: a lelkek-kel való foglalkozásra. Eljött a közgyűlé-sünkre is nem egyszer s megható jelenet volt mindig, amikor a hölgyek díszes serege előtt a csillogó villanykörtek alatt az ő örök ifju lelke ragyogtatta üdeségét, hitét. Ugy néztünk mint egy szent öregre, egy messze-látó prófétára, egy pünkösdi tűzben égő apos-toltra, akit a kor nem hagyott el, mert min-dig a korrallal haladt, aki kiárasztotta az oltár-ból élő lelkét, mindent megújított és lángra gyújtott.

Lelki életénél fogva a kereszténység mé-

lyén járt s ennek erkölcsi gyöngyeit köz-kincsnek tartotta, amelyet az életnek kell adni s ezért, valamint mert emberismereté látta, hogy a nőnek mély érzése mennyire kapcsolódik az étellel, mindig a legnagyobb szeretettel emlékezett meg a Kath. Növédő Egyesületről, mert ennek irgalmas tevékeny-sége, a szeretet apostolkodása előkészíti az utat, hogy az ember az igazság apostola legyen.

A nővédelmi hivatalra, a cselédotthonra az anya és csecsemővédelemre, a napközi otthonra ezeket áldozott és ügyünk szószó-lója volt mindenütt. ahol csak tehetett vala-mit értünk. Azok, akik kezdeményeztek vala-mit, akik megértésre, támogatásra szorul-tak, az ő lelke közelében világosságot, bi-zalmat és tetterőt nyertek. Sohase lépett az előtérbe a városban is szeretettel ápolt fa-lási egyszerűségbe, de mégis mindenütt je-lenvolt mint éltető lélek és bőkezű adakozó. Egyszerű szobájába úgy ment az ember mint egy kápolnába, amelyben megjelenése, tár-salgása élő példaként és szentbeszédként hatott, akik beszélhettek vele, egész életre szóló kedves emlékként őrzik e jelenetet.

Isten akaratán megnyugodva bucsuzunk tőle. Igaz fájdalom tölt el bennünket, mert azon ritka ember volt, aki négy szemközt is nagy jellem volt. Siratjuk, mert két kézzel szórtá ránk áldását. Gyászoljuk, mert nagy-szerű szociális terveket vitt el magával. De megnyugszunk. imádkozunk s hálát adunk a Gondviselésnek, hogy a miénk is volt.

Indítványozom, hogy a Kath. Növédő Egyesület a következőkben juttassa kifeje-zésre kegyeletét:

Pénteken 8 órakor a premontrei tem-plomban ünnepélyes Requiem, amelyre az összes női hitbuzgalmi egyesületeket és a boldogult tisztelőit meghívjuk, hogy lehető-leg szent áldozással adjanak kifejezést az igaz keresztény részvétnak.

Az egyesület testületileg részt vesz a temetésen, gyülekezés szerdán reggel egy-negyed 9-kor a káptalansor elején.

A káptalan előtt feliratban részvétnak ad kifejezést; a megboldogult családja előtt pedig személyesen, ami már megtörtént.

A megboldogult gondolkodásához hiven nem hervadó koszorúval, hanem jótettel fog-juk megtisztelni, azért a leánykörök javára a Kővér Ily-féle alapra koszorúmegváltás címen 200 K összeget fog fordítani.

A leánykörökben gyászünnepélyt tar-tunk, amelyen a megboldogult tartalmas éle-téről előadás lesz.

Ezen rendkívüli közgyűlés jegyzőköny-vében az egyesület el nem muló hálájának és emlékének ad kifejezést.

A határozati javaslatot a közgyűlés el-fogadta.

A debreceni pulykakakas. Ismeretes a nóta, hogy Debrecenbe kéne menni, pulyka-kakast kéne venni. Nos hát ez a nóta most aktuális ismét, mert odaát van néhány hara-gos pulyka, aki állandóan borzolja a tollát a katolikusok ellen. Legutóbb valami Jánosi Zoltán nevezetű szabadkőműves ur szavalt a városi közgyűlésen a szekularizáció mellett és a jámbor civiseknek imponált az öblös hang, a többség rászavazott a tökéletlen in-dítványra. Ugy látszik, Debrecenben nem a Hortobágy gyepesedik be — ráférne egy kis gyomlálás, no meg némi keresztényi szelid-ségű kioktatás arról, hogy a tizparancsolat-ban van egy, mely így szól: ne lopj!

Német csapatok harca a vörös gárdával Finnországban.

Budapest, április 9. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Pétervárról Trockij a pétervári helyőrség és a vörös gárda 9000 emberét küldte Finnországba, hogy betörjenek. Angol tisztiek vezetik a csapatokat s angol hadiszerek állanak rendelkezésükre.

A német sereg az Abo-Helsingfors vasút vonal mentén Talist elfoglalta s északi irányban előrenyomul, hogy a fehér gárdával egyesüljön. Rövid idő kérdése, hogy a németek elvágják a vörös gárdát a főerőtől.

Államtanács Amiens várható eleste miatt.

Budapest, április 9. (Saját tudósítónktól.) Genfi jelentés szerint Párisban államtanács volt Poincaré elnöklésével, amelyen Amiens várható elestével kapcsolatos intézkedéseket beszélték meg. Poincaré a helyzetre tekintet nélkül a kormánynak a fővárosból való elköltözése mellett foglalt állást, míg Clemenceau azt ellenezte.

Churchill az angolok nagy veszteségéről.

Budapest, április 9. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik, Churchill hosszabb beszédben rámutatott arra, hogy a nyugati küzdelem az angol hadiállományban beláthatatlan hézagokat teremtett, amelyeket csak megfeszített munkával lehet pótolni. Ha bizonyos elemek (itt a munkásokra célzott Churchill) megtagadják a munkát, nagy veszedelem fenyegeti a lőszerpótlást vagy a hadiparkot.

Mit tervez Hindenburg?

Budapest, április 9. (Saját tudósítónktól.) A Havas-ügynökség jelenti, hogy semmi jele annak, mit tervez Hindenburg. Chaunytól délre eszközölt előretörés nem nyújt semmiféle biztos támpontot erre. A francia hadsereg azt hiszi, hogy a német tartalékok zöme Amiens előtt fogja a főcsapást megkísérleni.

Helferich az angol célokról.

Budapest, 1918. április 9. (Saját tudósítónktól.) Stuttgartban, mint Berlinből jelentik, Helferich államminiszter nagy beszédet mondott. Rámutatott, hogy a brit világpolitika főcélja a kontinensbe beszorítani Németországot. Ez ellen egy gyógyszer van. A neve: győzelem. Az 1918. évi sommei csata válasza a reménységekre, melyeket az angolok az 1916. évi Somme csatához fűztek.

Quinoy és Labricourt elfoglalása.

Budapest, április 9. (Saját tudósítónktól.) A Wolff ügynökség déli jelentése közli: Az Oisetől délre további jelentés előnyomulás. Quinoyt és Labricourtot elfoglaltuk.

Genfből táviratozzák: A Daily Express jelenti: Előretolt állásainkat a fővédelmi pontokra szisztematikusan visszavontuk. Az ellenség mindhevesebb támadásait intéz. Veszteségeink emberben és hadianyagban egyaránt rendkívül nagyok.

Bolo pasa huzza a kivégzést.

Budapest, április 9. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Bolo pasa kivégzését elhalasztották, mert még fontos közölnivalói vannak a pársának.

Bratianu Franciaországba utazott.

Budapest, április 9. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik, hogy Bratianu, Take Jonescu elhagyták Jasit s Franciaországba utaznak. Pártjaik feloszlóban.

Napirenden a román béke.

Budapest, április 9. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A német birodalmi gyűlés a jövő héten a Romániával kötött béke ratifikálásával foglalkozik. Még nem bizonyos, hogy a kancellár felszólal-e, de lehetséges, hogy igen.

A légi harcok márciusi mérlege: 363—92.

Berlin, április 9. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagytűhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

A harcvonalon sok helyütt élénk tüzérségi küzdelem fejlődött ki.

Az Oise déli partján Schöllel és Wichtra tábornok csapatai az ellenséget újból megtámadták, az Oise és Folembay között Ailletten túl az Oise—Aisne csatornáig törték előre, helyi harcokban elfoglalták a Chaunytól keletre elterülő szivósan védelmezett erdőt, északról és keletről támadva megmászta a Coucy-le Chateautól keletre emelkedő magaslat meredek lejtőit és az ellenségnek erősen kiépített állásait rohammal elfoglalták. Quiney és Ladricourt helységeket rohammal elfoglalták.

Különösen elkeseredett küzdelem után ma reggel az erődszerűen kiépített Coucy-le-Chateau is elesett.

Március havában az ellenséges légi haderő vesztesége a nyugati harctéren huszonhárom kötött léggömb és háromszáznegyven repülőgép volt, mely közül százötvennyolc vonalaink mögött, a többi pedig megállíthatólag az ellenséges állásokon túl zuhant le. Mi harcban nyolcvanegy repülőgépet és tizenegy kötött léggömböt veszítettünk.

A többi harctéren nincs ujság.

Ludendorff, első főtűhadiszállás-mester.

Olasz harctér.

Budapest, április 8. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

A Judikáriákban az olaszoknak egy rajtaütési kísérletét megghiúsítottuk.

A vezérkar főnöke.

Vilmos császár flandriai nagyherceg.

Budapest, április 9. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: A flandriai tanács küldöttsége a német főtűhadiszállásra ment, hogy Vilmos német császárnak a flandriai nagyhercegi címet felajánlja.

Otrantónál áttörtük a védőhálózatot.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) A sajtótűhadiszállásról jelentik: Az otrantói új tengeralattjáró védelmi hálózatát áttörték a tengeralattjárók és hatásosan megzavarták az entente albániai, salonoki és palesztinai hadseregével való összeköttetését. Ugyanis a calaisi vonalakon, őrhajóláncolat őrizi az otrantói utat s 40 méter mélységben acélhálót feszítettek ki, de a tengeralattjárók áttörték és tönkretették az acélhálózatot.

Clemenceau Amiensban.

Budapest, április 9. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Clemenceau a frontra utaztában tegnap látogatást tett Amiensban, melynek lakossága legnagyobbbrészt Ronenbe s más városokba menekült. A miniszterelnök csak rövid ideig tartózkodott a kihalt városban.

Mit tárgyal a város?

Nagyvárad törvényhatósági bizottsága a nemzeti ünnep miatt nem holnap, csütörtökön, hanem pénteken, április 12-én tartja rendes havi közgyűlését. Mindjárt a gyűlés elején ejtik meg a rendőrfelügyelői és irnoki választásokat.

Tárgyalásra kerül a városi tisztviselők 35 százalékos háborús segélyének jóváhagyását megtagadó belügyminiszteri leirat, amelynél az előbbi határozat újból való meghozatalát és felirat intézését javasolja a tanács. Egész sereg átirat kerül szőnyegre, amelyek között néhány politikai természetű felirat is van.

A tárgysorozat a következő:

1. Polgármester havi jelentése.
2. Elhalálozás folytán megüresedett rendőrfelügyelői állás választás utján való betöltése.
3. Irnokválasztás.
4. A m. kir. belügyminiszter ur leirata a városi közalkalmazottak 35 százalékos háborús segélye ügyében.
5. Sárosvármegye átirata nemzetiségi kérdés megoldása ügyében.
6. Győr sz. kir. város hasonló állásfoglalás végett megküldött határozata a csehekkel szemben való magatartás ügyében.
7. Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága a magyar államnyelvnek Ausztriával közös intézményeknél a fennálló államjogi kapcsolat alapját képező paritás elve szerint leendő érvényesítése tárgyában hozott határozatát hasonló értelmű határozathozatal végett megküldöi.
8. Szepesvármegye felirata közegészségügyi miniszterium felállítására tárgyában.
9. Pozsony város javaslata a lakáshány enyhítése és megszüntetése céljából szükséges intézkedések tárgyában.
10. Szepesvármegye törvényhatósági bizottságának átirata az erdélyi Balkán-expresszvonat életbeléptetése ügyében.
11. Debrecen város törvényhatósági bizottságának pártolása végett megküldött felirata a közfogyasztás céljaira szükséges zsirnak a mezőgazdaság keretében történő hizlalás utján való biztosítása ügyében.
12. Sopron vármegye törvényhatósági bizottságának határozata a katonaság és közlelmezés szükségleteit képező gabonaneműeknek a jövőben miként való biztosítása ügyében.
13. Zólyom vármegye gazdasági egyesületének felirata az állat és takarmány forgalmi r. t. felosztása tárgyában.
14. A tanács jelenése a közlelmezési ügyosztály félévi tevékenységéről.
15. A tanács javaslata a szarvasmarha és sertésstenyésztésről szóló szabályrendelet módosítása tárgyában.
16. Vigalmiadó szabályrendelet módosítása.
17. A tanács javaslata a városi szénamázslási díjszabás módosítása tárgyában.
18. A tanács a közúti alap 1918. évi költségvetését tárgyalás elfogadás végett beterjeszti.
19. A tanács javaslata a bészerezésére — 600000 kornna főtőszámra hitel megszavazása tárgyában.
20. A községi iskolaszék előterjesztése az évre az élet- és egészségnevelés céljából orvos alkalmaztatása tanterem átengedéseinek kötelezettsége alól való felmentése érdekében felirat intézése tárgyában.
21. A tanács jelentése a villamosmű használaton kívül helyezett gépei és kazánjainak megvételére beadott ajánlatokról.
22. A tanács I. Ferenc József alapítvány alapító oklevelét tárgyalás és jóváhagyás végett beterjeszti.
23. A tanács dr. Moskovits Miklós és neje által tett alapítvány alapító oklevelét tárgyalás és jóváhagyás végett beterjeszti.
24. A tanács javaslata a cs. és kir. 37. gy. ezred által az elesett hősök özvegyei és árvái segélyezésére kiadott hadialbum megrendelése tárgyában.
25. A tanács javaslata az Apolló kávéház bérletének átruházása tárgyában.
26. Öz. Bodó Lászlóné rendőrfelügyelő özvegyének kérelme özvegyi nyugdíj megállapítása tárgyában.
27. Alpár Ferenc pénztári tiszt családi pótléka iránti kérelme.
- 28—30. Szabadságidő engedélyezése iránti kérelmek.

Részben helyre áll a postai csomagok házhoz kézbesítése.

A postaszállító lóállományában fellépett rühkór miatt egy idő óta Nagyváradon a posta nem kézbesítette házhoz a postacsomagokat, hanem a címzettnek kellett elvitetni az uri-utcai 1-es számú postahivatalnál ideiglenesen berendezett kézbesítő kirendeltségtől.

Ez az állapot, amely kellemetlenül érintette különösen a nagyvárad kereskedőket, de amelyen az illetékes tényezők a háborús állapot miatt a legjobb akarattal sem segíthettek, az most már részben javulni fog.

A posta- és táviradaigazgató értesítése szerint Nagyváradon április hó 10-étől kezdve az érkezett postai csomagok egy részét ismét házhoz kézbesítik. A szükséges fogatok korlátozott száma miatt azonban a csomagok házhoz kézbesítése egyelőre csak a Rákóczi-utra, Bémer térre, Szt. László-térre, a Kosuth és Zöldfa-utcákra, továbbá a Nagypiac-térre terjeszthető ki.

A város egyéb területére szóló közönséges csomagokat kézbesített és szabályszerűen keltezett és aláírt szállítólevelek ellenében csak úgy, mint eddig, az uri-utcai postapalotában, még pedig április hó 10., 11. és 12-én az udvari emeletes szárnyépület földszinti nagytermében, április 13-ától kezdve pedig az Uri-utcai főbejáratnál balkéz felől szemközt nyíló helyiségben adják ki. Erre nézve különben a közönséget feltűnő helyen kifüggesztett szembetűnő felirat tájékoztatja.

A csomagok házhoz kézbesítésének korlátozott mérvben felvételével elsősorban a legérzékenyebben érintett városrészeknek a kereskedő világnak igyekezett segítségére lenni a postaigazgatóság. Megnyugtatóan azonban már ezuttal is közölhetjük, hogy a csomagok házhoz kézbesítését a legrövidebb időn belül fokozatosan a város többi utcáira is kiterjesztik úgy, hogy a város egész területén a teljes házhoz kézbesítés előreláthatólag már e hó folyamán kiterjed.

Az új boltbér.

Egy még eredetibb idea.

Az az eredeti idea, amelyet a legnagyobb nagyvárad bérház tulajdonosa vetett fel, s amely a *Tiszántúl* révén nemcsak a vidéki lapokat járta meg, hanem egyik nagyvárad lapotársunknak is annyira megtetszett, hogy azt utánunk leköszölte, az érdekelt boltbérlek (kereskedők) között élénk diskusziókra vezetett. Hogyne. A háztulajdonos a boltbér fejében annyi árut kért, amennyit a régi boltbérért adtak volna a bérlők: az egyik 25 ruhát, a másik 50 pár cipőt stb. amelyeknek értéke azonban megtízszereződött a háború alatt, esetleg meg is huszszorozódott.

A bérlők (kereskedők) ezért felkeresték a háztulajdonost, aki kifogásaikat meghallgatva, a következő javaslatot tette nekik:

— Rendicsek. Önök az ajánlott bérlézési módot aggályosnak találják. Én tehát a következő választást engedem önöknek: Felelelem, mert jókedvem van (épp olyan indoklás, mint amilyennel önök fele-

melték az árucikkek árát) a boltbérket 50 százalékkal egyelőre, de szerződést nem adok, a lakbér szabályzat értelmében mondatik fel mindenkinek. De aki kijelenti, hogy a régi haszon mellett árusítja portékáit, s ennek a feltételnek biztosítására garanciát ad, annak a kereskedőnek a régi haszonbér mellett adom bérbe a boltot.

A megjelölt kereskedők rövid gondolkodás után az 50 százalékos béremelést fogadták el.

Kell-e két színház.

Indítvány a törvényhatósághoz.

Dr. Bleyer Endre és dr. Várady Ödön törvényhatósági bizottsági tagok tegnap indítványt nyújtottak be Nagyvárad város törvényhatósági bizottságához, amelyben kérik, hogy a törvényhatóság utasítsa a városi tanácsot arra, hogy a második nagyvárad színház berendezése és működése érdekében sürgősen tegye meg a lépéseket.

Az indítvány indokolásául elmondják, hogy a második színház felállítása Nagyváradon kulturszükség; a Szigligeti színház már nem elégíti ki a közönség nagy részének kívánalmait és állandó az a nézet, amely egy nagyobb színvonalú és a város közönségéhez mindenben méltó új műintézet létesítését sürgeti. A Szigligeti színház műsorán állandóan az üzleti szempont uralkodik, állandóan az operett dominál. Egész szezonban operát nem játszottak, sem az értékes magyar irodalmi produktumokat. Alkalmas helyiség átalakításával könnyen létesíthető a második színház, amelynek már csak abból a közönségből is lenne elég látogatója, akik a mostani színházból kimaradnak; így nem lenne konkurrens a Szigligeti színháznak.

*

Egyelőre csak pár megjegyzést fűzünk a beadványhoz.

Ugy a mi, mint igen sokaknak az a hátróított véleményünk, hogy merőben helytelen volna, ha Nagyvárad városa valamely oly irányban tenne lépéseket vagy adna bárkinek engedélyt, hogy itt valami nagy költséggel ezidőszerint, akár átalakítás révén is, második színházi helyiség legyen berendezve, mert nem egészen bizonyos, hogy a háború után, ha a normális viszonyok beállanak s nem lesz oly bőven a pénz, megmarad a színházi láz, amely most valósággal dühöng s amely teljesen átcserelte a színházi közönséget.

De ha mégis létrehoznák, hogy Nagyváradon két helyen tartanak egyidőben színelőadásokat, erre az engedélyt csakis Erdélyi Miklós szinigazgató kaphatja meg, akinek ezidőszerint egyedül van Nagyváradon játszási engedélye. Ez járna még a legkevesebb veszéllyel, mert nem lenne konkurrens a Szigligeti színháznak s nem kellene teljesen új társulatot szervezni, legfeljebb csak a mostanit új erővel kibővíteni. Így van Debrecenben is, ahol Heltai társulata játszik a városi színházban is, a Bika szállodában létesített második színpadon is.

Ha pedig a háború után a második színpad feleslegesnek bizonyulna, amint hiszük, Erdélyi egyszerűen csak a mai szin-

házban játszana, míg ha két igazgató és két társulat működne, közönség hiányában, egyik a másikat tenné tönkre.

Ismerve a viszonyokat és a közönséget, mi ugyanis azt látjuk, hogy nem annyira a kultúrhiány emelkedett, mint inkább a közönség egy rétegének a pénze szaporodott meg.

A váradi hajó.

— Beküldetett. —

Váradon van egy Hajó tér, bizonyára arról nevezve így, hogy a környéken közlekedést képező hajóközlekedés áll fenn. Körülbelül így is volt.

E körül a közlekedési hajóközlekedés körül két botrányos dolog fordult elő.

Múlt évben tavasztól őszig naponta 100—200 katonát vezényeltek a hajó beszállási oldalára s ezek meztelenül fürödtek, illetve ácsorogtak a porondon, úgy, hogy arcpírulás nélkül ezen a nagyforgalmu helyen alig lehetett közlekedni. Nem tett ez állapot ellen senki semmit. Mielőtt az új nap kora megkezdődne, ajánljuk illetékes körök figyelmébe az őssii hid környékét, hol nincs ilyen közlekedés, vigyék oda a katonai Ádámokat.

A másik türethetetlen dolog az, hogy hosszú évek óta a hajó és révészház költségeit a Körös-oldali szőlőbirtokosok fizették szőlőjük holdszáma után s a közlekedés után bizonyos pauszalét. Most egyszerűen elrendelte valaki, hogy azért a 20 méteres csónakázásért 20 fillért oda és ugyanannyit vissza fizessen minden szőlőbirtokos, ha nincs velencei legelőrésze.

Kérdem: a szőlőbirtokosok eddigi befizetését a hajóra és révészházra, kinek van joga egyszerűen zsebre venni? Kérdem, ha közérdek címén van felmentve a katonaságtól a révész, ki csinálhat magán-gseftvállalatot a közlekedésből olyan áron 20 méter utért, amennyiért a villamos az egész városon át visz, pedig talán nagyobb a rezsije?

Kérdem: kié a Körös meder, kié a kikötő part, magántársaságé-e vagy a városé és a m. államvasuté?

Kérdem: fizet-e kereseti adót az az érdekcsoport, mely ily busás taksát szed? Megfelel-e a közlekedési szabályrendeletnek a hajó, melyen folytonos a közlekedés?

Kérdem: van-e joga egy érdekcsoportnak ilyen hallatlan taksát szabni, mikor köztulajdont von be kised üzletébe, közszükség címén menteti fel a katonaságtól alkalmazottját?

Ajánlom e kérdéseket a gazdasági tanácsos ur szives figyelmébe további igazságos eljárás végett.

Az érdekeltek nevében.

* A Nagyváradi leánygimnázium ügye. A nagyváradon felállítandó leánygimnázium ügyében gr. Apponyi Albert kultuszminiszter által Nagyvárad városához intézett leiratot tegnap tárgyalta a városi tanács. Tudomásul vették a leiratot s megbízták Rimler Károly polgármestert és dr. Thury László v. főügyészt, hogy a miniszter megbízottjával Vass Bertalan kir. tankerületi főigazgatóval a leánygimnázium felállításának módozatairól és a hozzájárulásról tárgyalásokat folytassanak.

..HIREK

* Dr Bundala Mihály püspöki helynök. Grócz Béla nagyprépost halálával megüresedett az általános püspöki helynöki méltóság. Erre a magas egyházi méltóságra dr Bundala Mihály pápai főpap, székesegyházi olvasókanonok, rochenitsi c. prépostot nevezte ki gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök. A kinevezést a tegnap kibocsátott püspöki körlevél adja az egyházmegye tudomására. Dr Bundala Mihály méltó utódja lesz az elhunyt nagyprépostnak úgy életszentségben, mint nagy tudományos képzettségben és jótékonyságban.

* A keresztény sajtóhadikölcsön. A Központi Sajtóvállalat részvényjegyzése befejezéshez közeledik. A sajtóhölgybizottság kéri mindazokat, akiknél még gyűjtővek vannak, hogy a gyűjtőveket sziveskedjenek legkésőbb holnap, csütörtökön délután a Népszövetségi Hitelszövetkezetben a gyűjtött összeggel együtt beszoolgáltatni; az esetleges üres ıvek is visszakéretnek. Ugyanott közvetlenül is jegyezhetnek sajtórészvényt azok, akik még jegyezni kívánnak.

* Felebbezés a Variete-színház ellen. Kabos Gyula színész tudvalevőleg engedélyt kért, hogy Variete-színházat létesítsen Nagyváradon s e célra már megkapta a Vigadót, amelyet színházzá átalakítana. Az előadások tartására Geró Ármin főkapitány az engedélyt meg is adta. A főkapitány engedélyét azonban, a tanács megbízásából dr. Thury László v. főügyész meglebbezte. Más oldalról pedig tegnap már a protektorok megindították az akciót, hogy a törvényhatóságnál keresztül hajtsák a Variete mulató engedélyezését.

* Pünkösdkor vége a tanévnek. A kultuszminiszter rendeletet adott ki, amelyben úgy intézkedik, hogy ez idén a tanév pünkösdre kell befejezni. Ezt a rendeletet eddig csupán egy néhány főgimnázium kapta meg, de az iskolai év bezárása egyöntetű lesz az összes középiskolákban.

* Komlóssy József gyásza. Komlóssy József városi tanácsost mély gyász érte; testvérbátyja Komlóssy Ödön máv főellenőr 58 éves korában Aradon elhunyt. Komlóssy Ödön hosszabb ideig működött Berettyóújfaluban, mint állomásfőnök s előzőeken modorával, buzgó tevékenységével az egész környéken nagy népszerűségnek örvendett.

* Dr Konrád Béla előadását a fertőző betegségekről ma délután 6 órakor tartja meg a városháza nagytermében.

Reichs- Deutsche!

Die Öte
Kriegsanleihe
wird gezeichnet vom
18. März bis 18. April
1918

Cseh-tót légió ellenünk.

Budapest, 1918. április 9. Az olasz harctérről jelentik: Bornionál piros-fehér karszalagos egyenruhát viselő csah-tót légió jelenlétét állapítottuk meg, mely ellenünk harcol.

A posta- és távirtdaforgalom Oroszországgal megnyílik

Budapest, április 9. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A posta- és távirtdaforgalom Oroszország és a központi hatalmak közt május elsején megnyílik.

* **Az egységes birói és ügyvédi vizsga letétele.** Az egységes birói vizsgára való bocsátásáról a m. kir. miniszterium rendeletet adott ki, amelyet a hivatalos lap tegnapi száma közöl. E szerint az egységes vizsgára való bocsátáshoz szükséges 3 évi joggyakorlat idejébe be kell számítani a katonai szolgálatban vagy hadifogolyként töltött időt. A rendelet szerint az ítélőbirói és ügyvédi képesítéshez megkívánt két évi utólagos joggyakorlat idejébe hasonlóképpen beszámítandó a hadifogságban vagy hadiállapotban töltött idő. E rendelet kiegészítéseként az igazságügyminiszter megengedte, hogy aki katonai szolgálata alatt vagy ennek megszűntétől számított egy év alatt jelentkeztek az egységes vizsga letételére, ez a vizsgát két részletben teheti le. A megszüntet vizsga letételére vonatkozó rendelet mindazokra érvényes, akik még nem tették le a vizsgát, ha ezt kérték is vagy a vizsga ismétlésére utasítottak.

* **Tömeges ájulások a színházban.** Tegnap este a Sztambul rózsája előadása alatt egymásután három katona lett rosszul a zenekarban, egy hegedűs és két fuvós zenész. A tömeges ájulás érthetően kellemetlenül érintette a közönséget, amely tisztában volt vele, hogy a katonai zenészek tegnap egyre-másra szerepeltek katonatemetéseken, reggeltől estig s amikor is újból játszaniok kellett a színházban. Az ebből származó kimerültség okozta az ájulásokat. — Amíg a harcok megszűnése segít e helyzetben, a honvédezed humánus gondolkodású parancsnokának jóakarátába ajánljuk ezeket az elcsigázott katonai zenészeket.

* **Halálozás.** Almássy Ferenc építész neje szül. Gombos Julianna 38 éves korában elhunyt. Temetése holnap szerdán d. u. 3 órakor megy végbe Pece-utca 9. sz. gyász háztól.

* **A villamos vasut tarifaemelése.** A Nagyváradi Városi Vasut r. t. az utóbbi időben, mint említettük, két beadványt intézett Nagyváradi városához; az egyik beadványban a villamosvasut menetdíjainak tarifáját kérték és pedig a 12 filléres menetdíjainak tarifáját kérték és pedig a 2 filléres menetjegyek árát 20 fillérré, a 22 filléreseket pedig 30 fillérré. A másik beadványban a teherárak szállítási díjának emelését kérték. A város és a vasut részvénytársaság képviselői között folyt előzetes tárgyalás után a villamos vasut forgalmát ellenőrző városi bizottság folytatott tárgyalást a kérdésben s ennek megállapodását tegnap vette tárgyalás alá a városi tanács. A megegyezés nem sikerült teljesen eddig a vasutal, miért is a városi bizottság javaslatát kiadták a Városi Vasut igazgatóságának, hogy arra nézve terjessze elő válaszát, elfogadja-e?

tanácsnak az a terve, hogy ha sikerül megegyezésre jutni, a májusi városi közgyűlés elé viszi az ügyet. — A város hajlandó a tarifaemelésbe belemenni, ha a többi feltételeket, a melyek a pálya fentartás, tisztogatás stb.-re vonatkoznak. Az új tarifaemelés révén a város mintegy évi 100,000 K részesedést vár.

* **A Szabadegyetemnek ma este fél hat órakor a Katholikus Kör nagytermében tartandó előadása keretében Sztankóczy Géza honvédőrnagy, a hadapródiskola nagy-képzetségű tanára fogja ismertetni „A művészet modern irányait”, vetített képekkel kísérvén rendkívül érdekesnek ígérkező előadását. A mai est másik programpontja Vucskics Jenő főreáliskolai tanár előadása lesz. A tudós professor folytatni fogja a múlt szerdán megkezdett mélyreható fejtegetéseit Madách Imre remekéről, az Ember tragédiájáról.**

* **Hadisegélyesek figyelmébe.** A felment hadisegélyben részesülők figyelmébe íméltelen felhívom, hogy azt a sorrendet, amelyet már évek óta megszoktak, saját érdekükben és minden felesleges zavar és torlódások elkerülése végett feltétlenül tartásuk be annál is inkább, mert különben a hadisegélyző hivatal a kifizetéseket pontosan nem lesz képes eszközölni. Erre a körülményre azért is figyelmeztetem a hadisegélyeseket, most már ötödször, mert ismételt tapasztaltam, hogy nemcsak azok, akik a sorrendet be nem tartják, jelentkeznek idő előtt, hanem különösen azok, akik még a szükséges összeirási adataikat be sem szolgáltatják, korábbi figyelmeztetésem ellenére nem a városháza, földszint, 27. számú szobában jelentkeznek, hanem a kifizetési pénztárnál és így felesleges zavart okoznak és a hivatali működésében gátolják. Ennélfogva ismételtlen közlöm, hogy mindazok, akik az összeírásba szükséges adataikat beszolgáltatták és jogosultságukat is igazolták, a megállapított sorrendben jelentkeznek a fizetési pénztárnál a tüzoltólaktanyában, — akik pedig az összeirási adataikat még be nem szolgáltatják, azok a városháza, földszint, 27. számú szobában tartoznak jelentkezni, hogy ímélt hadisegélyeik kifizetése eszközölhető legyen. Ezen utasításomhoz minden államsegélyesnek a rend érdekében feltétlenül alkalmazkodnia kell. Nagyváradi, 1918. évi április hó 9. én. Juricskay Barna, pénzügyi tanácsos.

* **Ki akar népszámláló biztos lenni?** A m. kir. ministerium 1210—1918 M. E. számú rendeletével a közfélémezés biztosítása céljából szükséges adatok összeírása végett folyó évi április hó 16., 17., 18., 19. és 20. napjain megtartandó népszámlálást rendelt el, valamint elrendelte az állatállomány, vetésterület és cséplőgépek összeírását is. Az összeírás végzésére számláló biztosokat kíván alkalmazni, kik munkájukért díjazásban részesülnek. Felhívom tehát mindazokat, akik ez összeírás munkáit végzésére vállalkoznak, hogy a városháza bizottsági termében folyó hó 9-én délután 6 órakor jelentkezze-

nek. Nagyváradi, 1918. évi április hó 8. án. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

* **Hova tegyük a rokkantakat és hadifoglyainkat?** Vettük a következő javaslatot. Egyremásra jönnek haza idegenből évek szenvedéseitől elcsigázva hadifoglyaink, egyremásra sodorja vissza a háboru a rokkantakat a harctérről Nagyváradra. Hova tegyük őket, mit csináljunk velük, hogy kenyeret, foglalkozást adjunk nekik, nem nehez, munkát nem sulyosat? A következőt ajánlom az illetékesek figyelmébe. A rokkantakat, hadifoglyainkat, frontról hazaküldött üdülőinket helyezzük el a közfélémezési hivatalnál és más felmentettekkel be-töltött állásokban, a közfélémezésnél különösen a kereskedőket és így tovább, mindendenki a maga szakmájában. Váltsák fel a háboruban tönkrementek azokat, akik a háboru alatt egészségben töltötték itthon az időt, igaz, hasznos munkával, de biztonságban. Most adjanak helyet a dolgozni akaró rokkantaknak, hazatérő gyenge szervezett hadifoglyoknak, hosszú időre szabadságotlagnak. A rokkantak is jól járnak, a hadsereg is.

* **A dunai hajókatasztrófa.** Budapest-ről telefonálja tudósítónk: A Drina katasztróffája ügyében ma kiszállott a bizottság Sárospatak főügyésszel, aki kijelentette, hogy emberi ésszel nem lehet megmagyarázni, hogyan történhetett a hajókatasztrófa. Miután az Osiek és az Esztergom hajók az összeütközést eljátszották a bizottság előtt, a főügyész a két hajó legénységét őrizetbe vettette.

* **Koszorumegváltás.** A Vörös-Kereszt Jobbkéz-osztálya Grócz Béla nagyprépost elhunyt alkalmából koszorumegváltás címén 30 koronát adományozott az Oroszországból jövő átvonuló fogoly katonáink részére kenyérbeszerezésre.

* **Pásztor Ferenc bolgár kitüntetése.** Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, a Bolgár Vörös Kereszt támogatására alakult bizottság elnöke a tegnapi napon értesítette Pásztor Ferencet, az Ujvárosi Takarékpénztár vezérigazgatóját, hogy a Bolgár Vörös Kereszt érdekében kifejtett eredményes tevékenykedése elismerésül a második osztályu bolgár kereszttel tüntettetett ki. Egyidejűleg az Országos bizottság igazgatója Ellinger Gyula a kitüntetés alkalmával külön üdvözlő levelet küldött Pásztor Ferenc részére.

* **Talált másfél éves csikó.** Ezenel közhírré teszem, hogy f. hó április 8. án bitangóságban talált egy darab egy és fél éves csikó. Igazolt tulajdonosa a Rendőrség 12. sz. alatt annál is inkább jelentkeztek, mert különben mint gazdátlan jószág április 30. én d. e. 11 órakor a rendőrség udvarán nyilvános árverésen el fog adatni. Nagyváradi, 1918. április hó 9. én. Czeglédy István s. k. rk. bíró.

* **Megszurkáltak egy orosz foglyot.** A keddre virradó éjjel a Ghillányi-utcán véreben fetrengő orosz fogolyra találtak. A közelben lakó dr. Kazay Kálmán orvos megállapította, hogy a foglyot késszurásokkal sebesítették meg s a fejét kövel verték össze. Az értesített mentők gyorsan megérkeztek s az eszméletlen állapotban levő orosz foglyot beszállították a csapatkórházba. A szerencsétlen ember kedden eszméletre tért s elmondta, hogy három 25—30 éves ember támadott rá egy leány miatt, a támadókat nem ismeri és nem tudná őket fel sem ismerni. A rendőrség megindította a nyomozást.

* **Eljegyzés.** Dénes Gizellát, Dénes Bélának, a közéleti hívtal derék pénztárosának művelt és bájos hugát, eljegyezte Berger József nagykereskedő Budapestről.

* **Nagyvárad Hatósági Munkaközvetítő** Reáliskola-u. 4. Iparostanonciskola helyisége. Telefon 13-03. **Foglalkozást kap:** Betűszedő tanuló 1, fodrász segéd 1, fodrász tanuló fiú 3, fodrász tanuló leány 1, könyvkötő tanuló 1, nyomdász, gépmester tanuló 1, házmester 1, gyárimunkás leány 101, szabó tanuló 1, kereskedő tanuló 1, mosónő 2, ispán vidékre 1, kötszerész tanulóleány 1, cipészszegéd 1, kovács segéd 2, pincér tanuló 1, mázó 1, segéd 1.

Foglalkozást keres: cimfestő 1, bádogos 2, fodrász tanuló 1, gépszerező 2, üzleti alkalmazás 1, kereskedelmi irodai alkalmazott 4, cipész tanuló 1, kártyos 1, kőműves 1, mázó 1, szabó 1, szolgazemélyzet 2, kocsis vidékre 1, gyárimunkás 2, pincér tanuló 1, lakatos tanuló 2, gyárimunka küldőnc 2, pénzeszedő 1, házmester 1, gépirőző 1, tanuló könnyű munkára vidékre 1. A közvetítés, amely ingyenes, csak délelőtt történik.

* **Barabás Szilveszter temetése.** Felkértek a férfiszabó szakosztály tagjai, hogy érdemes szakársunk Barabás Szilveszter ur temetésén testületileg megjelenni sziveskedjenek. A temetés ma délelőtt 10 órakor fog megtartatni, a Rimanóczy-utca 1. számú gyászházban.

* **Tyukszemirtő három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket.** Ára K 150. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B.

Kézimunka nagyipar és raktár! Gobelin, Kelim, Sudan, selyem, arany és chemilia hímzések legdivatosabb mintákkal. Előrajzolásokat, kézi hímzést, gyöngyözést, montirozást, monogramhímzést szolid olcsó árakban készíthet Czellér Imre Nagyáruházában.

* **Szobainas** azonnali belépésre felvétetik, katonai rokkant előnyben. Irgalmasrend kórházban.

* **Ruhafesték** valódi két oroszán H védjegyű minden színben kapható. Ára 70 fillér. Vízonteladók árendeményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7-B.

Köszönet nyilvánítás.

Felejthetetlen jó férjem elhunyt alkalmával tanusított osztatlan nagy részvétért, mellyel mindenfelől körülvettek és ezáltal mérhetlen nagy fájdalommat enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetemet fejezem ki.

Özv. Standary Györgyné.

* **Tavaszi szeplők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitreszerek** ellen biztos az **IPOKRÉM**. Ára 3 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

* **Ne dobja ki pénzét új ruhákért**, mert a kitűnően bevált ruhafestékkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárjában, városháza mellett.

* **Pemete- és hársfamézscukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárjában, a városháza mellett.

* **Poloskairtó Noksín** biztos, kipróbált, megbízható poloskák irtására. Ára 2-40 K, nagy üveg 5 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

* **Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb.** kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

* **Konyhakertészetre** alkalmas, bekerített üres nagy telek Városliget mellett béreadó. Bővebbet Szent János-utca 78.

VARRÓLÁNYOK és TANULÓLÁNYOK
jó fizetéssel felvétetnek
KESZTENBAUM JULISKA
fűzősalonjában Rákóczi-ut

Színház.

Heti műsor:

Szerda: Uri divat.
Csütörtök: Kiskirály.
Péntek: Biboros.
Szombat délután: Hamlet.
Szombat este: Kóristalány.
Vasárnap délután: Tündérlaki lányok.
Vasárnap este: A baba.

Az **Uridivat**. Ma, szerdán este Molnár Ferenc kitűnő vigjátéka, az Uridivat kerül színre. A főszerepeket H. Körössy Juci, Polgár Mariska, Tóth Elek és Bihari Ákos játsszák.

A **Kiskirály**. Vasárnap este elismerésre méltó sikerrel elevenítette fel a színtársulat operette együttese a Kiskirályt, amelyet a közönség a legnagyobb tetszéssel fogadott. Mandot Kovács Margit, Zozót Vigh Manci, Lincolnt Bihari Sándor, Buckót Szigeti Jenő játszotta nagy tetszéssel. A Kiskirály most legközelebb csütörtökön este kerül színre, a reprize szereposztásaiban, azzal a különbséggel, hogy a címszerepet ez alkalommal Tompa Béla játssza.

A **Biboros**. Parker mély hatású és erőteljes drámája, a Biboros, amelynek reprizét nagy tetszéssel és a kitűnő előadás iránt való méltán megérdemelt elismeréssel fogadott a közönség, legközelebb pénteken este tölti be a műsort, amely előadásra a publikum máris a legelőkeltebben keresi a jegyeket.

Déliutáni előadások. Szombaton délután Shakespeare klasszikus tragédiája, a Hamlet kerül színre, vasárnap délután pedig egy bájos vigjáték, a Tündérlaki lányok.

A **Baba**. Kétségtelenül nagy eseménye lesz a színházi hétnak. Quadra régi, pompás zenéjű és végtelenül kedves meséjű operettje: a Baba reprize. A kiváló színpadi alkotás főszerepei közül a Babát Sz. Zsigmond Anna, Lacelót Vigh Manci, a többi szerepeket pedig Bihari Sándor, Stoll Béla, Szigeti Jenő és Szabó Gyula játsszák.

Drasche Lázár Alfréd drámája a Vigadóban. A Vigadó mozgószínházban ma elsőrangú irodalmi esemény lesz. A Drasche Lázár Alfréd nagyszerű regényéből filmre transzportált mély hatású drámát mutatják be, a Tűzpróbát. A közönség nagy rokonszenvvel fogadta a kitűnő regényt, melynek érdekes alakjai, színes részletei pompásan érvényesülnek a filmben. A nagyszabású dráma főszerepeit Péchy Erzsi, Torday Ottó, Matyasovszky Ilona játsszák megkapó művészettel. A film szerdán és csütörtökön kerül színre.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

Folyó hó 16-ra

főzőnők és ápolónők
kerestetnek. Jelentkezni lehet:
Csapatkórház, Sal Ferenc-u. 3.
I-ső emelet, 34. ajtó.

URÁNIA

mozgószínházban
Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Szerda, csütörtök és
péntek 1918. április 10.,
11 és 12-én

A száműzöttek.

Hatalmas erkölcsdráma 4 felvonásban. A főszerepet a bájos Heda Vernon alakítja, a műsor úgy rendezésben, valamint a szereplők alakításaiban felülmul minden eddigi filmet.

A gólya, mint vendég.

Kacagtató bohózat, 3 felv.

Szombaton, április 13-án
és vasárnap, április 14-én

Az aranyvirág.

A legbájosabb mozi attrakció 4 felv.

Rendes helyárák!

Nyilttér.

Árjegyzék:

Porcellán mozsár, 10vel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálcák fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszek	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vizes készlet csiszolt üveggel	8.-
Boros	8.-
Likőr	8.-
Sörökészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizeskészlet színes	8.-
Likőrkészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály üveggel	8.-
Gyümölcs készlet kristály üveggel	8.-
Majolika fali sőtartó színes	5.-
Majolika vizeskancsó színes	5.-
Kenyér kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	40.-
Kávékészlet színes aranyozással	40.-
Fehetős készlet színes aranyozással	80.-
Ehédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120.-
Hidegfejtőgottas készlet, sz. aranyozással	30.-
Mosdőkészlet színes fin. díszítéssel	60.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglalatban	5.-
Teás cezsze szin. finom aranyozással	5.-
Kávé	5.-
Köpcsesze	5.-
Főzőlábos barna tűzálló tüllel	5.-

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Márta szobrok, Szentelt vizek, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablaküvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben!!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és diszmuáru nagykereskedés.

Nagyvárad, [Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Haszonbérletek.

A nagyváradai I. sz. káptalani nagyprépostság javadalmához tartozó tenkőrdi uradalmi birtok mezőgazdaságilag hasznosítandó része, mely kataszteri felmérés szerint 1475 katastrális hold 1088 □-öl területet tesz ki, az összes hozzátartozó épületekkel;

továbbá a nagyprépostság kisürögdi birtokának mezőgazdasági használat alá tartozó része mintegy 354 h. 261 □-öl területtel és a hozzátartozó épületekkel együtt 1918. évi október 1-től kezdődőleg 10 évre külön-külön haszonbérletbe kiadó.

A haszonbérleti feltételek a I. sz. káptalani főtisztai hivatalban Nagyváradon Sal Ferenc-utcán megtekinthetők, a haszonbérlet tárgyai a birtok kezelésével megbízott biharsályi-i urad. főerdész közbenjöttével bármikor megtekinthetők.

Akik ezen birtokok közül bármelyiket kihasznosítani óhajtják, zárt ajánlatukat, melyben a megajánlott haszonbér egy határozott végösszegben kiteendő s a mihez bánatpénzül az ajánlott bérösszegnek legalább 10%-a készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban csatolandó, a főtisztai hivatal épületében levő káptalani központi gazdasági pénztárba legkésőbb 1918. május 15-ig beadhatják, később beérkezett ajánlat figyelembe nem vétetik.

Urada. ügyvédi hivatal.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója. — Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai

magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kezdődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30.

Telefon 1000.

Polgári Takarékpénztár
Részvénytársaság

Nagyvárad, [Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttetéseink folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy
anuitásos és kamatozó
jelzálogkölcsonöket

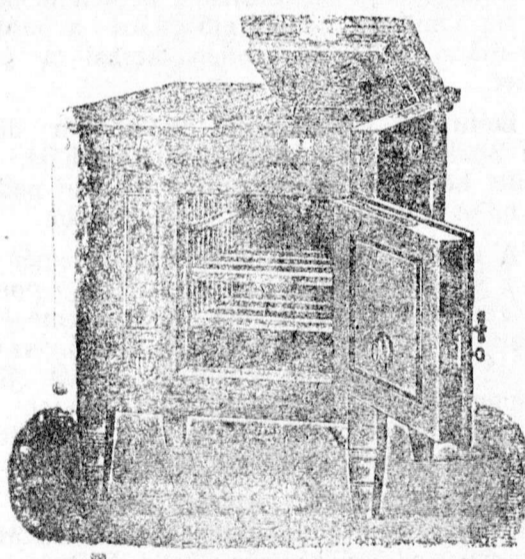
ugy földekre mint városi bérházakra
15-65 évi időtartamra a legelőnyösebb kamattétel mellett

minden árfolyam levonás nélkül

készpénzben folyósítunk.

Polgári Takarékpénztár
Részvénytársaság
Nagy-Várad.

A legújabb rendszerű jégszekrények u. m. háztartási-, üzleti- és mérsáros-szekrények megérkeztek

TARSOLY ÉS RISZTÓ
vaskereskedésébe. (Rákóczi-ut.)

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektrotechnikai cikkek, 1/2 Wattos Wolfram szálas Tungstram-égők állandóan raktáron.

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

legelőnyösebb feltételek mellett nyújt földbirtokra és nagyváradai házakra az

Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t.
Nagyvárad.